

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 06, 2020

Nummer 6, 2020

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:277](#) 18-02-2020

Moeten onregelmatigheden bij doorzoeking en inbeslagneming leiden tot gegrondverklaring klaagschrift?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:288](#) 18-02-2020

Beroep op bewijsuitsluiting in verband met gebreken in mededeling over rechtsbijstand aan niet-aangehouden verdachte voorafgaand aan telefonisch verhoor door politie.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:271](#) 18-02-2020

Aanhoudingsverzoek op de grond dat verdachte ziek is (longontsteking) en in ziekenhuis heeft gelegen.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:274](#) 18-02-2020

Kan conservatoir beslag in zijn totaliteit als disproportioneel worden aangemerkt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:275](#) 18-02-2020

Is er beslist op uitdrukkelijk onderbouwd standpunt dat resultaten van in Duitsland uitgevoerde dactyloscopische onderzoeken niet betrouwbaar zijn en niet voor bewijs kunnen worden gebruikt en voldoet opgelegde straf aan artikel 14a (oud) Sr?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:285](#) 18-02-2020

Is het feit dat een verdachte geen nieuwe feitelijke behandeling bij een hogere rechter kan krijgen als hij in eerste aanleg wordt vrijgesproken en in hoger beroep wordt veroordeeld in strijd met artikel 14 lid 5 IVBPR?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:266](#) 18-02-2020

Aanhoudingsverzoek gemachtigde raadsvrouw op de grond dat verdachte moet werken en geen vrij kan krijgen.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:279](#) 18-02-2020

In mindering brengen van een verbeurdverklaard geldbedrag op een opgelegde betalingsverplichting.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:280](#) 18-02-2020

Is er bij het stelen van een iPhone en bankpas en het daarbij uitdelen van een vuistslag om aangever te dwingen hem los te laten en de vlucht mogelijk te maken sprake van eendaadse of meerdaadse samenloop?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:123](#) 18-02-2020

Bewijsuitsluiting van resultaten van onrechtmatig verricht onderzoek aan smartphones van verdachte?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:281](#) 18-02-2020

Is het opzet van de verdachte toereikend bewezen, nu verdachte enkel na afloop het wapen uit de auto heeft gegooid?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:282](#) 18-02-2020

Cassatie in belang der wet over de maximale duur van tbs met dwangverpleging.

Annotatie

[Cassatie in het belang der wet; maximale duur van tbs. Commentaar bij Hoge Raad 18 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:282.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Smartphone-onderzoek bewijsuitsluiting. Commentaar bij Hoge Raad 18 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:123.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Niet-ontvankelijkheid en artikel 14 lid 5 IVBPR. Commentaar bij Hoge Raad 18 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:285.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

**Cassatie in het belang der wet; maximale duur van tbs.
Commentaar bij Hoge Raad 18 februari 2020,
ECLI:NL:HR:2020:282.**

mr. J.H.J. Verbaan

De advocaat-generaal heeft beroep in cassatie in het belang van de wet ingesteld. De klacht stelt een aantal vragen aan de orde die betrekking hebben op de duur van de tbs met verpleging in gevallen als het onderhavige waarin:

- a. de verpleging voorwaardelijk is beëindigd en
- b. de duur van de tbs met verpleging ingevolge artikel 38e lid 1 Sr is gemaximeerd tot vier jaar, aangezien geen sprake is van een misdrijf dat is gericht tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen (hierna: geweldsmisdrijf).

Het betreft in de kern de volgende vragen.

1. Dient bij de berekening van de totale duur van de tbs met verpleging de periode te worden meegerekend waarin de verpleging voorwaardelijk is beëindigd?
2. Dient bij de berekening van deze totale duur de periode te worden meegerekend waarin de verpleging voorlopig is hervat?
3. Is de termijn van die gemaximeerde tbs vatbaar voor verlenging door de verlengingsrechter voor de tijd van minder dan één jaar?

De Hoge Raad overweegt dat de bestreden beslissing gewezen is voor de inwerkingtreding van de Wet van 22 februari 2017, *Stb.* 2017, 82 (Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen) en de Wet van 18 december 2019, *Stb.* 2019, 504 (Invoeringswet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen). Deze wetten zijn ten dele in werking getreden met ingang van 1 januari 2020. De Hoge Raad overweegt dat voor de beantwoording van de in de klacht genoemde vragen verschillende wettelijke bepalingen van betekenis zijn. Het gaat daarbij om (i) inmiddels vervallen bepalingen zoals die ten tijde van de bestreden beslissing

golden, (ii) bepalingen die na de inwerkingtreding van de genoemde wetten ongewijzigd zijn gebleven en (iii) nieuw ingevoerde bepalingen.

De Hoge Raad overweegt dat in deze zaak van de toepasselijke bepalingen in het bijzonder artikel 38d Sr (ongewijzigd), artikel 38e lid 1 Sr (ongewijzigd), artikel 38f (oud) Sr, artikel 38g lid 1 (oud) Sr, artikel 38j lid 1 (oud) Sr, sinds de inwerkingtreding van de Wet van 25 november 2015, *Stb.* 2015, 460 vernummerd tot artikel 38j Sr (afgezien van de vernummering ongewijzigd gebleven), artikel 509i (oud) Sv van belang zijn en haalt deze aan. De Hoge Raad overweegt dat van de bepalingen, zoals deze gelden sinds de inwerkingtreding van de Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen en de Invoeringswet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen, behalve de bovenstaande bepalingen voor zover deze ongewijzigd zijn, in het bijzonder artikel 6:1:19 Sv (grotendeels ontleend aan artikel 38f lid 1 (oud) Sr), artikel 6:3:15 Sv (ontleend aan artikel 509i lid 1 en 2 (oud) Sv), artikel 6:6:10 lid 1 tot en met 3 Sv (voor zover hier relevant ontleend aan artikel 38g lid 1 (oud) Sr en artikel 38h lid 2 (oud) Sr), artikel 6:6:11 lid 6 tot en met 9 Sv (grotendeels ontleend aan artikel 509i lid 3 tot en met 5 (oud) Sv) van belang zijn en haalt deze aan.

De Hoge Raad overweegt onder het kopje 'Beantwoording eerste twee in de klacht vermelde vragen' dat op grond van artikel 38d Sr de terbeschikkingstelling voor de tijd van twee jaar geldt, te rekenen van de dag waarop de rechterlijke uitspraak waarbij zij is opgelegd, onherroepelijk is geworden. De termijn van de tbs kan – behoudens het bepaalde in artikel 38e of 38j Sr – door de rechter, op vordering van het Openbaar Ministerie, telkens hetzij met één jaar hetzij met twee jaar worden verlengd, indien de veiligheid van anderen, dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen die verlenging eist. Op grond van artikel 38e lid 1 Sr geldt daarbij als hoofdregel dat de maximale duur van de maatregel van tbs met verpleging vier jaar is. Deze hoofdregel geldt niet indien de tbs is opgelegd ter zake van een geweldsmisdrijf, omdat dan de tbs niet gemaximeerd is.

Wat betreft de voorwaardelijke beëindiging van de verpleging gold ten tijde van de bestreden beslissing – zo moet worden afgeleid uit het destijds geldende artikel 38g lid 1 Sr jo. artikel 38h lid 2 Sr – dat de duur van de voorwaardelijke beëindiging bij een gemaximeerde tbs gelijk is aan de resterende duur van de termijn van de maatregel van tbs met verpleging. Het op 1 januari 2020 in werking getreden artikel 6:6:10 Sv heeft hierin geen verandering gebracht. Wanneer ernstige redenen bestaan voor het vermoeden dat een ter beschikking gestelde wiens verpleging voorwaardelijk is beëindigd zich zodanig heeft gedragen dat de hervatting van de verpleging zal worden gelast, kan de rechter-commissaris, op een daartoe strekkende vordering van de officier van justitie, een (dadelijk uitvoerbaar) bevel tot voorlopige hervatting van de verpleging geven. Dit is geregeld in artikel 509i (oud) Sv en sinds 1 januari 2020 in artikel 6:3:15 en 6:6:11 lid 6 tot en met 9 Sv. Noch de voorwaardelijke beëindiging van de

verpleging noch de voorlopige hervatting van die verpleging geldt als een geval waarin de termijn van de terbeschikkingstelling niet loopt in de zin van artikel 38f lid 1 (oud) Sr of, sinds 1 januari 2020, artikel 6:1:19 Sv. Dit samenstel van wettelijke bepalingen moet, mede in het licht van artikel 5 lid 1 EVRM, zo worden begrepen dat in de maximale duur van de tbs met verpleging is begrepen zowel (i) de duur van de voorwaardelijke beëindiging van de verpleging als (ii) – in voorkomende gevallen – de periode waarin de verpleging voorlopig is hervat.

In gevallen als het onderhavige, waarin op grond van artikel 38^e lid 1 Sr sprake is van een gemaximeerde tbs met verpleging, eindigt deze van rechtswege uiterlijk na ommekomst van vier jaar te rekenen van de dag waarop de betreffende uitspraak onherroepelijk is geworden, tenzij zich een geval voordoet waarin de termijn van de terbeschikkingstelling niet loopt als bedoeld in artikel 38f (oud) Sr of, sinds 1 januari 2020, artikel 6:1:19 Sv. Dat betekent dat de eerste twee vermelde vragen bevestigend worden beantwoord. Een andere uitleg zou tot gevolg hebben dat, ook in gevallen waarin geen sprake is van een geweldsmisdrijf en de tbs is gemaximeerd, de tbs onbeperkte tijd zou kunnen doorlopen na een, vóór het eind van de vierjaarstermijn, voorwaardelijk beëindigde verpleging. Daardoor zou voor onbeperkte tijd de dreiging van de tenuitvoerlegging van de restantduur van de tbs met verpleging voor de veroordeelde blijven bestaan. Bovendien zou de veroordeelde daarbij aan zeer beperkende voorwaarden kunnen worden onderworpen, waaronder de opname in een inrichting (vgl. art. 38g lid 2 Sr jo. art. 38a Sr).

De Hoge Raad merkt op dat wanneer de in artikel 38e lid 1 Sr bedoelde vierjaarstermijn is verstreken, onder omstandigheden nog toezicht kan worden uitgeoefend op de veroordeelde. Daarvoor is onder meer de maatregel strekkende tot gedragsbeïnvloeding of vrijheidsbeperking, als bedoeld in artikel 38z Sr van belang. Tevens bestaat de mogelijkheid dat de rechter aansluitend aan de tbs ofwel een zorgmachtiging als bedoeld in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg ofwel een rechterlijke machtiging voor opname en verblijf op grond van de Wet zorg en dwang geeft.

De Hoge Raad overweegt dat de derde vraag ontkennend beantwoord dient te worden. Een verlenging van de tbs met verpleging met een termijn van minder dan één jaar is niet mogelijk, nu in artikel 38d lid 2 Sr uitdrukkelijk is bepaald dat de termijn van de terbeschikkingstelling door de rechter – kort gezegd – telkens hetzij met één jaar hetzij met twee jaar kan worden verlengd, welke bepaling uitdrukking geeft aan de door de wetgever beoogde systematiek van verlengingsbeslissingen.

ANNOTATIE

Smartphone-onderzoek bewijsuitsluiting. Commentaar bij Hoge Raad 18 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:123.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie medeplegen invoer 2,8 kilo cocaïne via Schiphol, artikel 2A Opiumwet, is bewezen verklaard, over de verwerping van het verweer dat de resultaten van het onrechtmatig verrichte onderzoek aan de smartphones moeten worden uitgesloten van de bewijsvoering.

Het hof heeft het in de klacht bedoelde verweer als volgt samengevat en verworpen. De raadsman heeft zich op het standpunt gesteld dat het door de opsporingsambtenaren verrichte onderzoek aan de smartphones van de verdachte een meer dan beperkte inbreuk heeft gemaakt op diens persoonlijke levenssfeer, hetgeen een onherstelbaar vormverzuim oplevert in de zin van artikel 359a Sv, nu dit is geschied zonder voldoende wettelijke basis. Hierdoor is sprake van een – ernstige – schending van artikel 1 Sv en artikel 8 EVRM. Het geleden nadeel bestaat voor de verdachte daaruit dat hij tijdens verhoren is geconfronteerd met uit het verzuim verkregen informatie en dat deze informatie is opgenomen in het vonnis. Tot ECLI:NL:HR:2017:588 had het zonder toereikende wettelijke basis onderzoeken van smartphones door opsporingsambtenaren een structureel karakter. Mede daarom en gelet op de ernst van het verzuim, kan niet worden volstaan met de constatering van het verzuim, maar dient bewijsuitsluiting te volgen, met als gevolg dat de verdachte moet worden vrijgesproken van het ten laste gelegde. Toepassing van strafvermindering is niet passend omdat de verdachte zijn straf al heeft uitgezeten.

Het hof oordeelt dat op 22 februari 2015 onder de verdachte in verband met de verdenking van het medeplegen van de invoer van verdovende middelen een Apple iPhone 5s en een BlackBerry Curve RIM|9320 in beslag zijn genomen. Deze smartphones en bijbehorende simkaarten zijn uitgelezen en onderzocht door middel van het XRY-systeem, versie 6.11. Met dit systeem, zo heeft de advocaat-generaal ter terechtzitting in hoger beroep medegedeeld, worden alle zich in de smartphone bevindende gegevens gekopieerd, zodat zij kunnen worden onderzocht. De WhatsApp-berichten in het geheugen van de iPhone 5s konden door een

onbekende systeemfout niet worden uitgelezen en zijn daarom handmatig doorgelezen. Alleen de met het oog op het ten laste gelegde feit mogelijk relevante gegevens zijn volgens de advocaat-generaal in de vorm van een proces-verbaal aan het procesdossier toegevoegd. Deze laatste mededeling vindt bevestiging in de omstandigheid dat de middels het uitlezen van de smartphones verkregen informatie die is neergelegd in het politiedossier – in de vorm van contacten, de historie van met de smartphones gevoerde telefoongesprekken en sms-communicatie (met voornamelijk het telefoonnummer van de in de bewijsmiddelen genoemde betrokkene), WhatsApp-gesprekken met de in de bewijsmiddelen genoemde andere betrokkene en afbeeldingen van onder andere een e-ticket op naam van de medeverdachte – verband houdt met het in deze zaak aan de orde zijnde drugstransport. Het onderzoek aan de in beslag genomen smartphones is verricht zonder voorafgaande toestemming van de officier van justitie of de rechter-commissaris.

Het hof is van oordeel dat de wijze waarop de smartphones van de verdachte zijn onderzocht het vermoeden doet ontstaan dat daardoor een meer dan beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de verdachte is gemaakt. De verdediging heeft, hoewel daartoe ter terechtzitting in hoger beroep uitdrukkelijk uitgenodigd, niet geconcretiseerd welke gegevens zich in de smartphones van de verdachte bevonden die maken dat met het uitlezen daarvan op voormelde wijze een min of meer compleet beeld is verkregen van bepaalde aspecten van het persoonlijk leven van de verdachte. Desalniettemin heeft ook de advocaat-generaal, nadat zij zich kennelijk door de betrokken opsporingsdienst inhoudelijk ter zake heeft laten voorlichten, zich op het standpunt gesteld dat door het verrichte onderzoek sprake is van een dergelijke meer dan beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de verdachte. Het hof zal dit daarom tot uitgangspunt nemen, zodat het ontbreken van voorafgaande toestemming van de officier van justitie of de rechter-commissaris moet worden beschouwd als een onherstelbaar vormverzuim in het voorbereidend onderzoek zoals bedoeld in artikel 359a Sv. Dat betekent dat sprake is van een onrechtmatige inbreuk op het recht van de verdachte op bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer en dus van een schending van artikel 8 EVRM.

Naar het oordeel van het hof dient te worden volstaan met de constatering van het vormverzuim. Daarbij heeft het hof zich er rekenschap van gegeven dat het belang dat het geschonden voorschrift dient – de bescherming van de persoonlijke levenssfeer – een grondrecht betreft. Anderzijds heeft het hof in aanmerking genomen dat het belang van de verdachte dat het door hem gepleegde strafbare feit niet wordt ontdekt geen rechtens te respecteren belang vormt, terwijl de verdediging het nadeel dat de verdachte overigens heeft ondervonden op geen enkele wijze heeft geconcretiseerd. Dat laatste is niet zonder belang. De mate waarin een onderzoek waarbij alle gegevens uit een smartphone worden gekopieerd

inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer – en nadeel kan veroorzaken, dat zich mogelijk leent voor compensatie – hangt immers nauw samen met de in die smartphone opgeslagen gegevens. Dat via de iPhone van de verdachte persoonlijke of precaire informatie kon worden geraadpleegd die de ernst tekent van de inbreuk op zijn persoonlijke levenssfeer is niet (concreet) aangevoerd; evenmin is dat anderszins aannemelijk worden. In de omstandigheid dat de verdachte in de strafrechtelijke procedure op verscheidene momenten is geconfronteerd met het verkregen belastende materiaal ziet het hof op zichzelf geen aanleiding voor de toepassing van enig rechtsgevolg, in aanmerking genomen dat het recht op een eerlijk proces zoals bedoeld in artikel 6 EVRM juist vereist dat de verdachte zijn processuele rechten kan uitoefenen met betrekking tot het verkregen materiaal, kan opkomen tegen het gebruik daarvan en de betrouwbaarheid van dat materiaal kan aan vechten.

Ook heeft het hof in aanmerking genomen dat de betrokken opsporingsambtenaren, zo kan worden aangenomen, te goeder trouw hebben gehandeld en de verwijtbaarheid van die (achteraf gezien onrechtmatige) handelwijze gering is. Pas met het in deze zaak gewezen arrest van de Hoge Raad is duidelijk geworden dat voor het onderzoek als door de opsporingsambtenaren in deze zaak is verricht vooraf toestemming dient te worden gevraagd als hiervoor bedoeld, terwijl tevens aannemelijk is geworden dat de werkwijze in de opsporing naar aanleiding van voormeld arrest van de Hoge Raad is aangepast. Er is dus geen sprake van een situatie als bedoeld in ECLI:NL:HR:2013:BY5321 waarin de verantwoordelijke autoriteiten zich, vanaf het moment waarop dit structurele verzuim hun bekend moet zijn geweest, onvoldoende inspanningen hebben getoond overtreedingen van het desbetreffende voorschrift te voorkomen. Integendeel, ook de raadsman heeft verklaard de verandering in de werkwijze van de Koninklijke Marechaussee op Schiphol te hebben bemerkt.

Daar komt bij dat naar het oordeel van het hof mede op basis van de daartoe strekkende mededelingen van de advocaat-generaal (tevens plaatsvervangend officier van justitie) ter terechtzitting in hoger beroep aannemelijk is dat in de gegeven omstandigheden (waarin sprake was van een verdenking ter zake van betrokkenheid bij de invoer van ruim 2.800 gram van een materiaal bevattende cocaïne, terwijl de verdachte die betrokkenheid ontkent) door de officier van justitie, indien deze daartoe zou zijn aangezocht, toestemming zou zijn verleend de smartphones van de verdachte te onderwerpen aan het onderzoek zoals dat heeft plaatsgevonden.

Tegen deze achtergrond is het hof van oordeel dat zich geen geval voordoet waarin de toepassing van bewijsuitsluiting in aanmerking komt, zoals bedoeld in ECLI:NL:HR:2013:BY5321, terwijl evenmin sprake is van door het vormverzuim veroorzaakt nadeel dat zich leent voor compensatie door middel van strafvermindering zoals bedoeld in ECLI:NL:HR:2004:AM2533. Het verweer wordt daarom verworpen.

De Hoge Raad overweegt dat het hof tot uitgangspunt heeft genomen dat sprake is van een onherstelbaar vormverzuim in het voorbereidend onderzoek als bedoeld in artikel 359a Sv. Dat oordeel is in cassatie niet bestreden, zodat daarvan moet worden uitgegaan. Voorts heeft het hof vastgesteld dat de verdediging niet heeft geconcretiseerd dat de verdachte daarvan nadeel heeft ondervonden. Daarnaast heeft het hof geoordeeld dat de opsporingsambtenaren die het onderzoek hebben uitgevoerd te goeder trouw hebben gehandeld, dat de verwijtbaarheid van hun handelen gering is, dat geen sprake is van een situatie waarin de verantwoordelijke autoriteiten zich vanaf het moment waarop dit 'structurele verzuim' hun bekend moet zijn geweest onvoldoende inspanningen hebben getroost overtredingen van het desbetreffende voorschrift te voorkomen, en dat door de officier van justitie, indien deze daartoe zou zijn aangezocht, toestemming zou zijn verleend de smartphones van de verdachte te onderwerpen aan het onderzoek zoals dat heeft plaatsgevonden. Het hof heeft daaraan de conclusie verbonden dat kan worden volstaan met de constatering van het vormverzuim, nu 'zich geen geval voordoet waarin de toepassing van bewijsuitsluiting in aanmerking komt, zoals bedoeld in ECLI:NL:HR:2013:BY5321, terwijl evenmin sprake is van door het vormverzuim veroorzaakt nadeel dat zich leent voor compensatie door middel van strafvermindering zoals bedoeld in ECLI:NL:HR:2004:AM2533'.

De Hoge Raad haalt r.o. 2.4.1 van ECLI:NL:HR:2013:BY5321 aan en overweegt dat de toepassing van bewijsuitsluiting noodzakelijk kan zijn ter verzekering van het recht van de verdachte op een eerlijk proces in de zin van artikel 6 EVRM, zoals daaraan mede door het EHRM uitleg is gegeven. De Hoge Raad overweegt dat voorts in gevallen waarin het recht van de verdachte op een eerlijk proces in de zin van artikel 6 EVRM niet (rechtstreeks) aan de orde is, maar sprake is van een ander belangrijk (strafvorderlijk) voorschrift of rechtsbeginsel dat in aanzienlijke mate is geschonden, toepassing van bewijsuitsluiting noodzakelijk kan worden geacht als middel om toekomstige vergelijkbare vormverzuimen die onrechtmatige bewijsgaring tot gevolg hebben te voorkomen en een krachtige stimulans te laten bestaan tot handelen in overeenstemming met de voorgeschreven norm. De Hoge Raad oordeelt dat het op dit beoordelingskader gebaseerde oordeel van het hof dat aan het door het hof tot uitgangspunt genomen vormverzuim geen rechtsgevolgen behoeven te worden verbonden, niet onbegrijpelijk is. De enkele omstandigheid dat een 'meer dan beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de verdachte is gemaakt' betekent immers nog niet dat 'bewijsuitsluiting noodzakelijk [is] als middel om toekomstige vergelijkbare vormverzuimen die onrechtmatige bewijsgaring tot gevolg hebben te voorkomen'. De Hoge Raad oordeelt dat dat oordeel – in het licht van hetgeen is weergegeven – toereikend gemotiveerd is.

ANNOTATIE

**Niet-ontvankelijkheid en artikel 14 lid 5 IVBPR.
Commentaar bij Hoge Raad 18 februari 2020,
ECLI:NL:HR:2020:285.**

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie onder meer medeplegen poging doodslag, medeplegen van zware mishandeling, en handelen in strijd met artikel 26 lid 1 WvM is bewezenverklaard, over de verwerping door het hof van het verweer strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in het hoger beroep. In de toelichting op deze klacht wordt in de kern betoogd dat in een geval als het onderhavige, waarin het hof tot een veroordeling is gekomen ter zake van feiten waarvan de verdachte in eerste aanleg is vrijgesproken, voor de verdachte in strijd met artikel 14 lid 5 IVBPR niet de mogelijkheid bestaat van een nieuwe feitelijke behandeling van de zaak door een hogere rechter.

Het hof heeft het verweer daartoe als volgt samengevat en verworpen. De raadsman heeft betoogd dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk moet worden verklaard in het ingestelde hoger beroep. Hij heeft daarbij een beroep gedaan op artikel 14 lid 5 IVBPR. De raadsman heeft gesteld dat het Nederlandse stelsel van rechtsmiddelen niet voldoet aan de daaraan op grond van voormelde bepaling te stellen eisen in een situatie als de onderhavige waarin de verdachte in eerste aanleg is vrijgesproken en in hoger beroep een veroordeling volgt, omdat de cassatieprocedure vanwege de daarin geldende beperkingen niet geldt als een 'beoordeling door een hoger rechtscollege' in de zin van die bepaling. Dit verweer treft geen doel, reeds omdat artikel 14 IVBPR zich naar zijn aard niet leent voor rechtstreekse toepassing door de rechter en derhalve niet behoort tot de eenieder verbindende bepalingen van verdragen als bedoeld in artikel 94 Gw (vgl. ECLI:NL:HR:1986:AC9646).

De Hoge Raad haalt artikel 14 lid 5 IVBPR aan en overweegt dat General Comment no. 32 van het VN-Mensenrechtencomité over 'Article 14: Right to equality before courts and tribunals and to a fair trial', CCPR/C/GC/32, onder meer inhoudt:

'47. Article 14, paragraph 5 is violated not only if the decision by the court of first instance is

final, but also where a conviction imposed by an appeal court or a court of final instance, following acquittal by a lower court, according to domestic law, cannot be reviewed by a higher court. (...)

48. The right to have one's conviction and sentence reviewed by a higher tribunal established under article 14, paragraph 5, imposes on the State party a duty to review substantively, both on the basis of sufficiency of the evidence and of the law, the conviction and sentence, such that the procedure allows for due consideration of the nature of the case. A review that is limited to the formal or legal aspects of the conviction without any consideration whatsoever of the facts is not sufficient under the Covenant. However, article 14, paragraph 5 does not require a full retrial or a "hearing", as long as the tribunal carrying out the review can look at the factual dimensions of the case. Thus, for instance, where a higher instance court looks at the allegations against a convicted person in great detail, considers the evidence submitted at the trial and referred to in the appeal, and finds that there was sufficient incriminating evidence to justify a finding of guilt in the specific case, the Covenant is not violated.'

De Hoge Raad overweegt dat in een geval als het onderhavige artikel 427 lid 1 Sv in de mogelijkheid van het instellen van beroep in cassatie tegen de uitspraak van het hof waarbij de verdachte is veroordeeld, voorziet. In cassatie beoordeelt de Hoge Raad, op basis van de tegen de bestreden uitspraak ingediende klachten en op grond van alle voor de beoordeling relevante stukken van het geding, of de bestreden uitspraak dient te worden vernietigd wegens schending van het recht of verzuim van vormen. Daaronder zijn begrepen de wettelijke bewijsregels, onder meer die inzake de bewijsmotivering. De omstandigheid dat het hof tot een veroordeling is gekomen ter zake van een feit waarvan de verdachte in eerste aanleg is vrijgesproken, kan onder omstandigheden van belang zijn voor de aan de bewijsmotivering te stellen eisen, waarvan de naleving in cassatie kan worden getoetst. Indien de Hoge Raad oordeelt dat de bewijsvoering niet toereikend is, leidt dat – tenzij de verdachte daarbij geen belang heeft dan wel de Hoge Raad zelf in de zaak kan voorzien – tot vernietiging van de bestreden uitspraak en een nieuwe behandeling van de zaak door een hof (vgl. ECLI:NL:HR:2019:1732). De Hoge Raad overweegt dat artikel 14 lid 5 IVBPR aan dit cassatiestelsel, waarin de beoordeling door de Hoge Raad mede betrekking heeft op de bewijsvoering van het hof, niet in de weg staat (vgl. ook de – in ECLI:NL:PHR:2019:1252 onder 28 tot en met 30 weergegeven – uitleg die het VN-Mensenrechtencomité aan die verdragsbepaling geeft alsmede met betrekking tot een vergelijkbare wijze van toetsing in cassatie de zienswijze van het VN-Mensenrechtencomité van 23 juli 2015, Communication no. 2437/2014, V.S. tegen Litouwen). De Hoge Raad oordeelt dat gelet op het vorenstaande het hof het verweer van de raadsman, wat er ook zij van wat het hof aan die verwerping ten grondslag heeft gelegd, dan ook terecht heeft verworpen.

RECHTSPRAAK

Aanhoudingsverzoek gemachtigde raadvrouw op de grond dat verdachte moet werken en geen vrij kan krijgen.

Aanhoudingsverzoek gemachtigde raadvrouw op de grond dat verdachte moet werken en geen vrij kan krijgen.

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Als zich niet het geval voordoet dat de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet aannemelijk is geoordeeld, dient de rechter een afweging te maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek op de terechtzitting betrokken belangen. Het gaat daarbij om het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn in artikel 6 lid 3 EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht – waaronder het recht om zich in zijn afwezigheid op de terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde raadsman te doen verdedigen – en, kort gezegd, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting. Van deze afweging, waarbij de aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag gelegde gronden moeten worden betrokken, dient de rechter in geval van afwijzing van het verzoek blijk te geven in de motivering van zijn beslissing (vgl. HR 16 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1934).

In aanmerking genomen de uitdrukkelijke mededeling van de raadvrouw dat de verdachte gebruik wenste te maken van zijn aanwezigheidsrecht, is het oordeel van het hof dat het de afwezigheid van de verdachte aldus begrijpt dat deze afstand heeft gedaan van dat recht niet begrijpelijk. Het hof heeft voorts met de overweging dat de verdachte een keuzemogelijkheid had om wel of niet te werken, kennelijk als zijn oordeel tot uitdrukking gebracht dat de aan het verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting ten grondslag gelegde omstandigheid dat de verdachte in verband met zijn werk niet is verschenen, aannemelijk is. Bij die stand van zaken had het hof de onder 2.4 bedoelde afweging dienen te maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen. Het hof heeft er echter geen blijk van gegeven die afweging te hebben gemaakt. Daarom heeft het hof de afwijzing van het verzoek van de raadvrouw van de verdachte ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:266

Zaaknummer: 18/03079

Rechters: A.E.M. Röttgering, Y. Buruma en W.A.M. van Schendel

Advocaten: C. Grijsen

Wetsartikelen: 279 Sv, 281 Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Aanhoudingsverzoek op de grond dat verdachte ziek is (longontsteking) en in ziekenhuis heeft gelegen.

Aanhoudingsverzoek op de grond dat verdachte ziek is (longontsteking) en in ziekenhuis heeft gelegen.

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

In zijn arrest van 16 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1934 heeft de Hoge Raad onder meer het volgende overwogen:

‘In de regel mag van de verdachte of diens raadsman worden gevergd dat hij ter staving van het verzoek (alsnog) de gegevens verstrekt die de rechter met het oog op de te nemen beslissing noodzakelijk acht. Als de rechter de omstandigheid die aan het verzoek ten grondslag is gelegd, niet zonder meer aannemelijk acht, kan hij gevolgen verbinden aan de omstandigheid dat het verzoek onvoldoende door bewijsstukken is gestaafd en/of aan zijn verlangen tot aanvulling niet (genoegzaam) is voldaan.

(...)

In het specifieke geval dat de verdachte wegens ziekte is verhinderd op de terechtzitting te verschijnen en in verband daarmee schorsing van het onderzoek heeft verzocht of heeft doen verzoeken, voldoet de rechter aan dit verzoek zodat de verdachte alsnog de gelegenheid krijgt aanwezig te zijn bij de behandeling van zijn zaak op de terechtzitting. Bijzondere omstandigheden kunnen echter meebrengen dat de rechter tot het oordeel komt dat het belang van een behoorlijke strafvordering – dat de afdoening van de zaak binnen een redelijke termijn omvat – ernstig in het gedrang zou komen, wanneer het onderzoek op de terechtzitting zou worden geschorst en dat dit belang onder de gegeven omstandigheden zwaarder moet wegen dan het belang van de verdachte om bij de behandeling van zijn zaak tegenwoordig te zijn. Buiten deze situatie van verhindering wegens ziekte van de verdachte geldt in het algemeen dat niet op voorhand kan worden aangegeven hoe vorenstaande belangenafweging zal moeten uitvallen. De rechter dient deze afweging te maken in de

concrete omstandigheden van het geval en, bij afwijzing van het verzoek tot aanhouding, de daarop gebaseerde beslissing te motiveren. In cassatie kan die motivering alleen op haar begrijpelijkheid worden getoetst.’

In het licht van het voorgaande is, gelet op de inhoud van de onder 2.2 vermelde stukken en het verhandelde ter terechtzitting, de bestreden beslissing onbegrijpelijk gemotiveerd. De enkele omstandigheid dat uit de overgelegde medische verklaring niet blijkt dat de verdachte niet in staat is bij de behandeling ter terechtzitting aanwezig te zijn, brengt niet mee dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:271

Zaaknummer: 18/04011

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J.J. Sneller

Wetsartikelen: 279 Sv en 281 Sv

RECHTSPRAAK

Is het opzet van de verdachte toereikend bewezen, nu verdachte enkel na afloop het wapen uit de auto heeft gegooid?

Is het opzet van de verdachte toereikend bewezen, nu verdachte enkel na afloop het wapen uit de auto heeft gegooid?

Het middel klaagt over de bewezenverklaring van het voor medeplegen van poging tot doodslag vereiste opzet.

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof het volgende vastgesteld. De verdachte is samen met [betrokkene 1] in een auto naar een woning in [plaats] gereden om daar met een bundeltje grotendeels vals geld een grote partij hennep te kopen. Op het moment dat door de beoogde verkopers werd ontdekt dat door de verdachte en [betrokkene 1] niet het afgesproken geldbedrag is meegebracht, heeft een van de hennepverkopers een vuurwapen gepakt en doorgeladen, waarop de verdachte en [betrokkene 1] met het bundeltje geld en de partij hennep uit de woning zijn gevlucht. Tijdens de vlucht werden de verdachte en [betrokkene 1] beschoten. [betrokkene 1] reageerde daarop door het door hem meegevoerde vuurwapen te pakken, dat al vluchtende door te laden en tijdens de vlucht terug te schieten in de richting van waaruit de verdachte en [betrokkene 1] werden beschoten, waarbij [betrokkene 1] zijn laatste schot doelbewust heeft gericht op de persoon die hen beschoot. Het hof heeft voorts vastgesteld dat de verdachte vervolgens het geld en de partij hennep in de auto heeft gelegd, samen met [betrokkene 1] in de auto is weggereden, en het door [betrokkene 1] gebruikte vuurwapen op enig moment uit het raam van de rijdende auto heeft gegooid.

Het oordeel van het hof dat de verdachte het voor het medeplegen vereiste opzet op de door [betrokkene 1] gepleegde poging tot doodslag heeft gehad, is niet toereikend gemotiveerd. Het hof heeft weliswaar vastgesteld dat de verdachte en [betrokkene 1] het plan hadden opgevat een partij hennep weg te nemen zonder te betalen en dit plan gezamenlijk hebben uitgevoerd, maar uit de door het hof gebruikte bewijsmiddelen – die, kort gezegd, op dit punt inhouden dat [betrokkene 1] met de verdachte de afspraak heeft gemaakt om vals geld te geven en de partij hennep mee te nemen, dat de verdachte wist dat het door [betrokkene 1] geprepareerde

bundeltje grotendeels nepgeld betroof en dat zij zich verder 'helemaal niet' hebben voorbereid op de afspraak – blijkt niet dat in enigerlei vorm een afspraak is gemaakt over het gebruik van een wapen, dan wel dat de verdachte wist dat [betrokkene 1] voor de uitvoering van het plan een wapen had geleend of zich bewust was van de mogelijkheid van het gebruik van een wapen door [betrokkene 1] bij die uitvoering dan wel dat de verdachte, nadat [betrokkene 1] begon met schieten, op enigerlei wijze heeft bijgedragen aan de poging tot doodslag. Anders dan kennelijk door het hof is geoordeeld, kan het voor medeplegen vereiste opzet van de verdachte op de poging tot doodslag niet uitsluitend worden aangenomen op de gronden dat bij het dwingen van personen om waardevolle spullen af te staan dan wel het daartoe oplichten van personen binnen een crimineel milieu het in de lijn der verwachting ligt dat over en weer wapens worden meegebracht en zo nodig worden ingezet en dat het niet voor de hand ligt dat het meebrengen van een wapen niet bekend is bij of bekend wordt gemaakt aan een mededader.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ten aanzien van het in de zaak met parketnummer 09-842133-16 (door het hof aangeduid als dagvaarding II) onder 1 subsidiair ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:281

Zaaknummer: 18/01834

Rechters: J. de Hullu, A.E.M. Röttgering, Y. Buruma, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: B. Kizilocak

Wetsartikelen: 287 Sr

RECHTSPRAAK

In mindering brengen van een verbeurdverklaard geldbedrag op een opgelegde betalingsverplichting.

In mindering brengen van een verbeurdverklaard geldbedrag op een opgelegde betalingsverplichting.

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof ten onrechte het in de hoofdzaak in beslag genomen en verbeurdverklaarde geldbedrag van € 1.855 niet in mindering heeft gebracht op de aan de betrokkene opgelegde betalingsverplichting.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 30 tot en met 32.

De Hoge Raad zal zelf de zaak afdoen door de door het hof vastgestelde betalingsverplichting te verminderen met het verbeurdverklaarde geldbedrag van € 1.855. Uitgaande van de door het hof vastgestelde betalingsverplichting van € 349.000 zal worden bepaald dat de aan de betrokkene opgelegde verplichting tot betaling aan de Staat een bedrag van € 347.145 bedraagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de hoogte van de opgelegde betalingsverplichting ter ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel, vermindert het te betalen bedrag in die zin dat de hoogte daarvan € 347.145 bedraagt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:279

Zaaknummer: 18/04329

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: K.R. Verkaart

Wetsartikelen: 36e Sr

RECHTSPRAAK

Bewijsuitsluiting van resultaten van onrechtmatig verricht onderzoek aan smartphones van verdachte?

Bewijsuitsluiting van resultaten van onrechtmatig verricht onderzoek aan smartphones van verdachte?

Advocaat-generaal T.N.B.M. Spronken heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak en tot terugwijzing van de zaak.

Het middel komt op tegen de verwerping van het verweer dat de resultaten van het onrechtmatig verrichte onderzoek aan de smartphones moeten worden uitgesloten van de bewijsvoering.

Het hof heeft tot uitgangspunt genomen dat sprake is van een onherstelbaar vormverzuim in het voorbereidend onderzoek als bedoeld in artikel 359a Sv. Dat oordeel is in cassatie niet bestreden, zodat daarvan moet worden uitgegaan. Voorts heeft het hof vastgesteld dat de verdediging niet heeft geconcretiseerd dat de verdachte daarvan nadeel heeft ondervonden.

Daarnaast heeft het hof geoordeeld dat de opsporingsambtenaren die het onderzoek hebben uitgevoerd te goeder trouw hebben gehandeld, dat de verwijtbaarheid van hun handelen gering is, dat geen sprake is van een situatie waarin de verantwoordelijke autoriteiten zich vanaf het moment waarop dit 'structurele verzuim' hun bekend moet zijn geweest onvoldoende inspanningen hebben getroost overtredingen van het desbetreffende voorschrift te voorkomen, en dat door de officier van justitie, indien deze daartoe zou zijn aangezocht, toestemming zou zijn verleend de smartphones van de verdachte te onderwerpen aan het onderzoek zoals dat heeft plaatsgevonden. Het hof heeft daaraan de conclusie verbonden dat kan worden volstaan met de constatering van het vormverzuim, nu 'zich geen geval voordoet waarin de toepassing van bewijsuitsluiting in aanmerking komt, zoals bedoeld in het arrest van de Hoge Raad van 19 februari 2013 (ECLI:NL:HR:2013:BY5321), terwijl evenmin sprake is van door het vormverzuim veroorzaakt nadeel dat zich leent voor compensatie door middel van strafvermindering zoals bedoeld in het arrest van de Hoge Raad van 30 maart 2004 (ECLI:NL:HR:2004:AM2533)'.

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 19 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY5321 onder meer het volgende overwogen:

‘2.4.1. (...) Indien binnen de door art. 359a Sv bepaalde grenzen sprake is van een vormverzuim als bedoeld in deze bepaling, en de rechtsgevolgen daarvan niet uit de wet blijken, moet de rechter beoordelen of aan dat vormverzuim enig rechtsgevolg dient te worden verbonden en, zo ja, welk rechtsgevolg dan in aanmerking komt. Daarbij dient hij rekening te houden met de in het tweede lid van art. 359a Sv genoemde factoren. Het rechtsgevolg zal immers door deze factoren moeten worden gerechtvaardigd.

De eerste factor is “het belang dat het geschonden voorschrift dient”. De tweede factor is “de ernst van het verzuim”. Bij de beoordeling daarvan zijn de omstandigheden van belang waaronder het verzuim is begaan. Daarbij kan ook de mate van verwijtbaarheid van het verzuim een rol spelen. De derde factor is “het nadeel dat daardoor wordt veroorzaakt”. Bij de beoordeling daarvan is onder meer van belang of en in hoeverre de verdachte door het verzuim daadwerkelijk in zijn verdediging is geschaad. Daarbij verdient opmerking dat het belang van de verdachte dat het gepleegde feit niet wordt ontdekt, niet kan worden aangemerkt als een rechtens te respecteren belang, zodat een eventuele schending van dit belang als gevolg van een vormverzuim niet een nadeel oplevert als bedoeld in art. 359a, tweede lid, Sv.

(...)

Voorts is van belang dat – gelet op de beoordelingsfactoren als bedoeld in art. 359a, tweede lid, Sv – het wettelijk stelsel aldus moet worden opgevat dat een vormverzuim in de zin van dat artikel niet steeds hoeft te leiden tot een van de daar omschreven rechtsgevolgen.

Art. 359a Sv formuleert een bevoegdheid en niet een plicht, en biedt de rechter die een vormverzuim heeft vastgesteld, de mogelijkheid af te zien van het toepassen van een van de daar bedoelde rechtsgevolgen en te volstaan met het oordeel dat een onherstelbaar vormverzuim is begaan. De strekking van de regeling van art. 359a Sv is immers niet dat een vormverzuim hoe dan ook moet leiden tot enig voordeel voor de verdachte. (...)

Toepassing van bewijsuitsluiting kan noodzakelijk zijn ter verzekering van het recht van de verdachte op een eerlijk proces in de zin van art. 6 EVRM, zoals daaraan mede door het EHRM uitleg is gegeven. (...)

Voorts kan in gevallen waarin het recht van de verdachte op een eerlijk proces in de zin van art. 6 EVRM niet (rechtstreeks) aan de orde is, maar sprake is van een ander belangrijk (strafvorderlijk) voorschrift of rechtsbeginsel dat in aanzienlijke mate is geschonden,

toepassing van bewijsuitsluiting noodzakelijk worden geacht als middel om toekomstige vergelijkbare vormverzuimen die onrechtmatige bewijsgaring tot gevolg hebben te voorkomen en een krachtige stimulans te laten bestaan tot handelen in overeenstemming met de voorgeschreven norm.'

Het op dit beoordelingskader gebaseerde oordeel van het hof dat aan het door het hof tot uitgangspunt genomen vormverzuim geen rechtsgevolgen behoeven te worden verbonden, is niet onbegrijpelijk. De enkele omstandigheid dat een 'meer dan beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de verdachte is gemaakt' betekent immers nog niet dat 'bewijsuitsluiting noodzakelijk [is] als middel om toekomstige vergelijkbare vormverzuimen die onrechtmatige bewijsgaring tot gevolg hebben te voorkomen'. Dat oordeel is voorts toereikend gemotiveerd.

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:123

Zaaknummer: 18/02529

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en Y. Buruma

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 359a Sv

RECHTSPRAAK

Is het feit dat een verdachte geen nieuwe feitelijke behandeling bij een hogere rechter kan krijgen als hij in eerste aanleg wordt vrijgesproken en in hoger beroep wordt veroordeeld in strijd met artikel 14 lid 5 IVBPR?

Is het feit dat een verdachte geen nieuwe feitelijke behandeling bij een hogere rechter kan krijgen als hij in eerste aanleg wordt vrijgesproken en in hoger beroep wordt veroordeeld in strijd met artikel 14 lid 5 IVBPR?

De verdachte is in eerste aanleg door de rechtbank vrijgesproken van de aan hem in deze zaak ten laste gelegde feiten. In hoger beroep is de verdachte veroordeeld wegens (1) medeplegen van poging tot doodslag, (2) medeplegen van zware mishandeling en (3) – kort gezegd – het voorhanden hebben van een wapen en munitie.

Het middel klaagt over de verwerping van het verweer dat strekt tot niet|ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in het hoger beroep. In de toelichting op deze klacht wordt in de kern betoogd dat in een geval als het onderhavige, waarin het gerechtshof tot een veroordeling is gekomen ter zake van feiten waarvan de verdachte in eerste aanleg is vrijgesproken, voor de verdachte in strijd met artikel 14 lid 5 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (hierna: IVBPR) niet de mogelijkheid bestaat van een nieuwe feitelijke behandeling van de zaak door een hogere rechter.

In een geval als het onderhavige voorziet artikel 427 lid 1 Sv in de mogelijkheid van het instellen van beroep in cassatie tegen de uitspraak van het gerechtshof waarbij de verdachte is veroordeeld. In cassatie beoordeelt de Hoge Raad, op basis van de tegen de bestreden uitspraak ingediende klachten en op grond van alle voor de beoordeling relevante stukken van het geding, of de bestreden uitspraak dient te worden vernietigd wegens schending van het recht of verzuim van vormen. Daaronder zijn begrepen de wettelijke bewijsregels, onder meer die inzake de bewijsmotivering. De omstandigheid dat het gerechtshof tot een veroordeling is gekomen ter zake van een feit waarvan de verdachte in eerste aanleg is vrijgesproken, kan

onder omstandigheden van belang zijn voor de aan de bewijsmotivering te stellen eisen, waarvan de naleving in cassatie kan worden getoetst. Indien de Hoge Raad oordeelt dat de bewijsvoering niet toereikend is, leidt dat – tenzij de verdachte daarbij geen belang heeft dan wel de Hoge Raad zelf in de zaak kan voorzien – tot vernietiging van de bestreden uitspraak en een nieuwe behandeling van de zaak door een gerechtshof (vgl. HR 12 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1732).

Artikel 14 lid 5 IVBPR staat aan dit cassatiestelsel, waarin de beoordeling door de Hoge Raad mede betrekking heeft op de bewijsvoering van het gerechtshof, niet in de weg (vgl. ook de – in de conclusie van de advocaat-generaal onder 28 tot en met 30 weergegeven – uitleg die het VN-Mensenrechtencomité aan die verdragsbepaling geeft alsmede met betrekking tot een vergelijkbare wijze van toetsing in cassatie de zienswijze van het VN-Mensenrechtencomité van 23 juli 2015, Communication no. 2437/2014, V.S. tegen Litouwen).

Gelet op het vorenstaande heeft het hof het verweer van de raadsman dan ook terecht verworpen, wat er ook zij van wat het hof aan die verwerping ten grondslag heeft gelegd.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:285

Zaaknummer: 19/00690

Rechters: V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend, M.J. Borgers, M.T. Boerlage en J. de Hullu

Advocaten: S.T. van Berge Henegouwen

Wetsartikelen: 14 IVBPR en 427 Sv

RECHTSPRAAK

Beroep op bewijsuitsluiting in verband met gebreken in mededeling over rechtsbijstand aan niet-aangehouden verdachte voorafgaand aan telefonisch verhoor door politie.

Beroep op bewijsuitsluiting in verband met gebreken in mededeling over rechtsbijstand aan niet-aangehouden verdachte voorafgaand aan telefonisch verhoor door politie.

Advocaat-generaal E.J. Hofstee heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak en tot terugwijzing van de zaak.

Het middel komt op tegen de verwerping door het hof van een tot bewijsuitsluiting strekkend verweer in verband met gebreken in de mededeling over rechtsbijstand.

Het hof heeft het ter terechtzitting in hoger beroep gevoerde bewijsverweer inzake het recht op rechtsbijstand verworpen. Het heeft hiertoe eerst vastgesteld dat de verdachte door middel van de ontbiedingsbrief van 25 oktober 2016 over zijn recht op rechtsbijstand was geïnformeerd. Het hof heeft vervolgens geoordeeld dat de verdachte daarom op 16 februari 2017 bij gelegenheid van zijn eerste verhoor niet (opnieuw) op dit recht hoefde te worden gewezen. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk. Het middel faalt in zoverre.

Het middel klaagt voorts over de verwerping van het verweer dat aan de verdachte, nadat hij had gezegd 'Nee, ik wil het alleen oplossen', niet is medegedeeld dat hij op elk moment kan terugkomen van zijn beslissing om afstand te doen. Het oordeel van het hof dat aan dat verzuim niet het rechtsgevolg van bewijsuitsluiting hoeft te worden verbonden omdat door de verdediging in het licht van de in artikel 359a lid 2 Sv genoemde factoren ontoereikend is onderbouwd wat de ernst van dat verzuim en het daardoor veroorzaakte nadeel is, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk. Ook in zoverre faalt het middel.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:288

Zaaknummer: 18/02250

Rechters: J. de Hullu, Y. Bururma, V. van den Brink, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: A.C.J. Lina

Wetsartikelen: 359a Sv

RECHTSPRAAK

Kan conservatoir beslag in zijn totaliteit als disproportioneel worden aangemerkt?

Kan conservatoir beslag in zijn totaliteit als disproportioneel worden aangemerkt?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over het oordeel van de rechtbank dat het beslag moet worden begrensd tot een gemaximeerd bedrag van 30 miljoen euro, aangezien het beslag, voor zover dat is gelegd tot een hoger bedrag dan 30 miljoen euro, niet proportioneel is.

Het gaat in deze zaak om het volgende. Tegen de klagers loopt een strafrechtelijk onderzoek op verdenking van onder meer belastingfraude, valsheid in geschrift, witwassen en bankieren zonder vergunning. De klagers zijn twee natuurlijke personen en vijf rechtspersonen die telkens in rechte worden vertegenwoordigd door een van de twee natuurlijke personen. Onder de klagers is op de voet van artikel 94a Sv beslag gelegd op een bedrag van € 30.010.685,52 en de rechtbank heeft geoordeeld 'dat het beslag gedurende de looptijd van het strafrechtelijk onderzoek gemaximeerd dient te blijven op 30 miljoen euro'.

De rechtbank heeft geoordeeld dat het beslag, voor zover het niet is gemaximeerd tot een bedrag van 30 miljoen euro, in strijd is met de eis van proportionaliteit, aangezien 'op nagenoeg alle vermogensbestanddelen van klagers beslag [is] gelegd' en de klagers door 'dit omvangrijke beslag aanzienlijk in hun bedrijfsvoering [worden] belemmerd'.

Voor zover dit oordeel erop neerkomt dat het belang van de klagers zwaarder moet wegen dan het strafvorderlijk belang, is het niet toereikend gemotiveerd, gelet op hetgeen de officier van justitie heeft aangevoerd met betrekking tot de vermogensbestanddelen die buiten het beslag zijn gebleven en de aanwezigheid van overige vermogensbestanddelen, terwijl de rechtbank niets concreets heeft vastgesteld over de bedrijfsactiviteiten van de betrokken rechtspersonen en de gevolgen van de gelegde beslagen voor hun bedrijfsvoering.

Voor zover dit oordeel ertoe strekt dat zich een wanverhouding voordoet tussen de waarde van het in beslag genomene en de hoogte van de eventueel op te leggen betalingsverplichting,

is het niet toereikend gemotiveerd, in het licht van de mededeling van de officier van justitie dat het witwasproces-verbaal en de rapportage wederrechtelijk verkregen voordeel nog niet zijn opgesteld, en dat in een eerste berekening van een voordeel van 41 miljoen – nadien bijgesteld naar 46 miljoen – euro wordt uitgegaan.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, is het terecht voorgesteld. Dat brengt mee dat bespreking van het restant van het cassatiemiddel niet nodig is.

De Hoge Raad vernietigt de beschikking van de rechtbank en wijst de zaak terug naar de rechtbank Oost-Brabant, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:274

Zaaknummer: 18/05270

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.T. Boerlage

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 552a Sv en 94s Sv

RECHTSPRAAK

Cassatie in belang der wet over de maximale duur van tbs met dwangverpleging.

Cassatie in belang der wet over de maximale duur van tbs met dwangverpleging.

Deze zaak gaat over de maximale duur van de maatregel van tbs met verpleging van overheidswege (hierna kortheidshalve: 'verpleging') indien de tbs niet is opgelegd ter zake van een zogenoemd geweldsmisdrijf. Volgens artikel 38e lid 1 Sr is dan de maximale duur vier jaar. Daardoor rijst de vraag of de einddatum van die maximale duur opschuift als tussentijds de verpleging voorwaardelijk is beëindigd.

Het hof heeft geoordeeld dat de maximale duur in dat geval in totaal meer dan vier jaar is. Volgens het hof dienen namelijk periodes waarin de verpleging voorwaardelijk is beëindigd en waarin de verpleging voorlopig is hervat, niet te worden meegerekend bij de berekening van de totale duur van de tbs met verpleging.

Het middel stelt een aantal vragen aan de orde die betrekking hebben op de duur van de tbs met verpleging in gevallen als het onderhavige waarin:

- a. de verpleging voorwaardelijk is beëindigd en
- b. de duur van de tbs met verpleging ingevolge artikel 38e lid 1 Sr is gemaximeerd tot vier jaar, aangezien geen sprake is van een misdrijf dat is gericht tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen (hierna: geweldsmisdrijf).

Het betreft in de kern de volgende vragen.

1. *Dient bij de berekening van de totale duur van de tbs met verpleging de periode te worden meegerekend waarin de verpleging voorwaardelijk is beëindigd?*
2. *Dient bij de berekening van deze totale duur de periode te worden meegerekend waarin de verpleging voorlopig is hervat?*

3. Is de termijn van die gemaximeerde tbs vatbaar voor verlenging door de verlengingsrechter voor de tijd van minder dan één jaar?

Over de eerste en de tweede vraag overweegt de Hoge Raad als volgt. Op grond van artikel 38d Sr geldt de terbeschikkingstelling voor de tijd van twee jaar, te rekenen van de dag waarop de rechterlijke uitspraak waarbij zij is opgelegd, onherroepelijk is geworden. De termijn van de tbs kan – behoudens het bepaalde in artikel 38e of 38j Sr – door de rechter, op vordering van het Openbaar Ministerie, telkens hetzij met een jaar hetzij met twee jaar worden verlengd, indien de veiligheid van anderen, dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen die verlenging eist. Op grond van artikel 38e lid 1 Sr geldt daarbij als hoofdregel dat de maximale duur van de maatregel van tbs met verpleging vier jaar is. Deze hoofdregel geldt niet indien de tbs is opgelegd ter zake van een geweldsmisdrijf, omdat dan de tbs niet gemaximeerd is.

Wat betreft de voorwaardelijke beëindiging van de verpleging gold ten tijde van de bestreden beslissing – zo moet worden afgeleid uit het destijds geldende artikel 38g lid 1 Sr in verbinding met artikel 38h lid 2 (oud) Sr – dat de duur van de voorwaardelijke beëindiging bij een gemaximeerde tbs gelijk is aan de resterende duur van de termijn van de maatregel van tbs met verpleging. Het op 1 januari 2020 in werking getreden artikel 6:6:10 Sv heeft hierin geen verandering gebracht.

Wanneer ernstige redenen bestaan voor het vermoeden dat een ter beschikking gestelde wiens verpleging voorwaardelijk is beëindigd zich zodanig heeft gedragen dat de hervatting van de verpleging zal worden gelast, kan de rechter-commissaris, op een daartoe strekkende vordering van de officier van justitie, een (dadelijk uitvoerbaar) bevel tot voorlopige hervatting van de verpleging geven. Dit is geregeld in artikel 509i (oud) Sv en sinds 1 januari 2020 in artikel 6:3:15 en 6:6:11 lid 6 tot en met 9 Sv.

Noch de voorwaardelijke beëindiging van de verpleging noch de voorlopige hervatting van die verpleging geldt als een geval waarin de termijn van de terbeschikkingstelling niet loopt in de zin van artikel 38f lid 1 (oud) Sr of, sinds 1 januari 2020, artikel 6:1:19 Sv.

Dit samenstel van wettelijke bepalingen moet, mede in het licht van artikel 5 lid 1 EVRM, zo worden begrepen dat in de maximale duur van de tbs met verpleging is begrepen zowel (i) de duur van de voorwaardelijke beëindiging van de verpleging als (ii) – in voorkomende gevallen – de periode waarin de verpleging voorlopig is hervat. In gevallen als het onderhavige, waarin op grond van artikel 38e lid 1 Sr sprake is van een gemaximeerde tbs met verpleging, eindigt deze van rechtswege uiterlijk na ommekomst van vier jaar te rekenen van de dag waarop de betreffende uitspraak onherroepelijk is geworden, tenzij zich een geval voordoet waarin de

termijn van de terbeschikkingstelling niet loopt als bedoeld in artikel 38f (oud) Sr of, sinds 1 januari 2020, artikel 6:1:19 Sv. Dat betekent dat de eerste twee vermelde vragen bevestigend worden beantwoord.

Een andere uitleg zou tot gevolg hebben dat, ook in gevallen waarin geen sprake is van een geweldsmisdrijf en de tbs is gemaximeerd, de tbs onbepaalde tijd zou kunnen doorlopen na een, vóór het eind van de vierjaarstermijn, voorwaardelijk beëindigde verpleging. Daardoor zou voor onbepaalde tijd de dreiging van de tenuitvoerlegging van de restantduur van de tbs met verpleging voor de veroordeelde blijven bestaan. Bovendien zou de veroordeelde daarbij aan zeer beperkende voorwaarden kunnen worden onderworpen, waaronder de opname in een inrichting (vgl. art. 38g lid 2 Sr in verbinding met art. 38a Sr).

Opmerking verdient het volgende. Wanneer de in artikel 38^e lid 1 Sr bedoelde vierjaarstermijn is verstreken, kan onder omstandigheden nog toezicht worden uitgeoefend op de veroordeelde. Daarvoor is onder meer de maatregel strekkende tot gedragsbeïnvloeding of vrijheidsbeperking, als bedoeld in artikel 38z Sr van belang. Tevens bestaat de mogelijkheid dat de rechter aansluitend aan de tbs ofwel een zorgmachtiging als bedoeld in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg ofwel een rechterlijke machtiging voor opname en verblijf op grond van de Wet zorg en dwang geeft.

De derde vraag dient ontkennend te worden beantwoord. Een verlenging van de tbs met verpleging met een termijn van minder dan één jaar is niet mogelijk, nu in artikel 38d lid 2 Sr uitdrukkelijk is bepaald dat de termijn van de terbeschikkingstelling door de rechter – kort gezegd – telkens hetzij met een jaar hetzij met twee jaar kan worden verlengd, welke bepaling uitdrukking geeft aan de door de wetgever beoogde systematiek van verlengingsbeslissingen.

Het middel klaagt dat de bestreden beslissing blijkt geeft van schending van het recht.

Het hof heeft kennelijk geoordeeld dat de termijn van de gemaximeerde tbs met verpleging niet loopt tijdens de voorwaardelijke beëindiging van de verpleging onderscheidenlijk de voorlopige hervatting daarvan, en dat artikel 38d lid 2 Sr niet in de weg staat aan de verlenging van de terbeschikkingstelling met een kortere termijn dan die van één jaar. Die oordelen geven – gelet op wat hiervoor onder 7 en 8 is overwogen – blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Het middel is daarom terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt in het belang van de wet de bestreden beslissing.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:282

Zaaknummer: 19/03901

Rechters: W.A.M. van Schendel, J.C.A.M. Claassen, V. van den Brink, A.L.J. van Strien en M.J. Borgers

Wetsartikelen: 38d Sr en 38e Sr

RECHTSPRAAK

Is er bij het stelen van een iPhone en bankpas en het daarbij uitdelen van een vuistslag om aangever te dwingen hem los te laten en de vlucht mogelijk te maken sprake van eendaadse of meerdaadse samenloop?

Is er bij het stelen van een iPhone en bankpas en het daarbij uitdelen van een vuistslag om aangever te dwingen hem los te laten en de vlucht mogelijk te maken sprake van eendaadse of meerdaadse samenloop?

Het middel klaagt dat het hof met betrekking tot het onder 1 en 2 bewezen verklaarde ten onrechte artikel 57 Sr heeft toegepast.

Het hof heeft, gelet op de vermelding van artikel 57 Sr als toepasselijke wetsbepaling, geoordeeld dat met betrekking tot het onder 1 en 2 bewezen verklaarde sprake is van meerdaadse samenloop. De bewezen verklaarde geweldshandelingen leveren evenwel een zich op dezelfde tijd en plaats afspelend feitencomplex op, omdat de onder 1 bewezen verklaarde diefstal gevolgd door geweld wat betreft het geweld bestond uit het ook onder 2 bewezen verklaarde geven van een vuistslag aan [betrokkene 2] om hem te dwingen de verdachte los te laten en zodoende de vlucht mogelijk te maken. De strekking van de betreffende strafbepalingen – te weten artikel 312 lid 1 Sr en artikel 284 lid 1 aanhef en onder 1° Sr – loopt niet dusdanig uiteen dat niet zou kunnen worden geoordeeld dat de verdachte van die handelingen (in wezen) één verwijt wordt gemaakt. Het oordeel van het hof is derhalve niet zonder meer begrijpelijk. Het middel is gegrond.

De gegrondheid van het middel leidt niet tot vernietiging van de bestreden uitspraak. Dat berust op het volgende. De door het hof opgelegde gevangenisstraf van twee maanden, waarvan één maand voorwaardelijk, ligt ver onder het strafmaximum van negen jaar dat zou gelden als met de steller van het middel van eendaadse samenloop zou worden uitgegaan, terwijl het hof blijkens de strafmotivering bij de strafoplegging geen zelfstandige betekenis heeft toegekend aan het onder 2 bewezen verklaarde feit. De verdachte heeft dus onvoldoende belang bij cassatie.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:280

Zaaknummer: 18/02699

Rechters: J. de Hullu, A.L.J. van Strien en Y. Buruma

Advocaten: Lammers, C. C. Lammers

Wetsartikelen: 55 Sr en 57 Sr

RECHTSPRAAK

Is er beslist op uitdrukkelijk onderbouwd standpunt dat resultaten van in Duitsland uitgevoerde dactyloscopische onderzoeken niet betrouwbaar zijn en niet voor bewijs kunnen worden gebruikt en voldoet opgelegde straf aan artikel 14a (oud) Sr?

Is er beslist op uitdrukkelijk onderbouwd standpunt dat resultaten van in Duitsland uitgevoerde dactyloscopische onderzoeken niet betrouwbaar zijn en niet voor bewijs kunnen worden gebruikt en voldoet opgelegde straf aan artikel 14a (oud) Sr?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv niet in het bijzonder de redenen heeft opgegeven waarom het is afgeweken van het door de verdediging naar voren gebrachte uitdrukkelijk onderbouwde standpunt dat de resultaten van het in Duitsland uitgevoerde dactyloscopische onderzoek niet als betrouwbaar bewijs kunnen worden gebruikt.

Gelet op de inhoud van de hiervoor weergegeven bewijsmiddelen ligt in de bestreden uitspraak als vaststelling van het hof besloten dat de twee in Duitsland uitgevoerde dactyloscopische onderzoeken beide zijn verricht volgens de BKA-aanbevelingen voor deskundigen van de dactyloscopie waarbij het resultaat daarvan om redenen van kwaliteitswaarborging aan een interne controle werd onderworpen, dat bij beide onderzoeken overeenstemming in het algemene verloop van de papillairlijnen en in de vorm en positie van de anatomische kenmerken ten opzichte van elkaar werd geconstateerd en dat op grond daarvan in beide gevallen zonder twijfel vaststond dat de onderzochte sporen door de verdachte werden veroorzaakt.

Het hof was op grond van de voor het bewijs gehanteerde rapporten kennelijk van oordeel dat de resultaten van de in Duitsland uitgevoerde dactyloscopische onderzoeken gebaseerd waren op voldoende materiaal en, gelet op de omstandigheid dat die onderzoeken zijn uitgevoerd volgens de BKA-aanbevelingen, kennelijk betrouwbaar waren en voor het bewijs konden

worden gebruikt. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk. De bewezenverklaring is toereikend gemotiveerd, ook in het licht van het door de raadsman aangevoerde.

Het cassatiemiddel faalt.

Het cassatiemiddel klaagt voorts dat het hof artikel 14a (oud) Sr heeft geschonden door een gedeelte van de straf voorwaardelijk op te leggen, terwijl het de verdachte heeft veroordeeld tot een gevangenisstraf van 48 maanden.

Ten laste van de verdachte is bewezen verklaard dat hij zich op tijdstippen gelegen in de periode van 1 mei 2005 tot en met 15 september 2005 heeft schuldig gemaakt aan verschillende misdrijven.

Artikel 14a lid 2 Sr luidde ten tijde van het bewezen verklaarde:

‘Ingeval van veroordeling tot gevangenisstraf van meer dan een jaar en ten hoogste drie jaren kan de rechter bepalen dat een gedeelte van de straf, tot ten hoogste een derde, niet zal worden tenuitvoergelegd.’

Het hof heeft de verdachte veroordeeld tot een gevangenisstraf van 48 maanden, waarvan drie maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren. Deze strafoplegging is echter in strijd met het te dezen toepasselijke, hiervoor weergegeven artikel 14a (oud) Sr.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:275

Zaaknummer: 19/01071

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 359 Sv en 14a Sr (oud)

RECHTSPRAAK

Moeten onregelmatigheden bij doorzoeking en inbeslagneming leiden tot gegrondverklaring klaagschrift?

Moeten onregelmatigheden bij doorzoeking en inbeslagneming leiden tot gegrondverklaring klaagschrift?

Advocaat-generaal T.N.B.M. Spronken heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden beschikking.

Het middel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat de geconstateerde onregelmatigheden bij de doorzoeking en inbeslagneming niet tot gegrondverklaring van het klaagschrift kunnen leiden.

Opmerking verdient dat de Hoge Raad in eerdere rechtspraak, voor zover hier van belang, het volgende heeft overwogen.

Op grond van artikel 98 Sv mogen bij personen met een bevoegdheid tot verschoning als bedoeld in artikel 218 Sv zonder hun toestemming brieven of andere geschriften tot welke hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt, niet in beslag worden genomen. Wel mogen, zoals volgt uit artikel 98 lid 5 Sv, zonder hun toestemming in beslag worden genomen brieven of geschriften die voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend, nu dergelijke brieven en geschriften geen object zijn van de aan bedoelde personen toekomende bevoegdheid tot verschoning.

Wanneer de verschoningsgerechtigde zich op het standpunt stelt dat het gaat om brieven of geschriften die geen voorwerp van het strafbare feit uitmaken en evenmin tot het begaan daarvan hebben gediend en waarvan kennisneming zou leiden tot schending van het beroepsgeheim, dient dit standpunt door de organen van politie en justitie te worden geëerbiedigd, tenzij redelijkerwijze geen twijfel erover kan bestaan dat dit standpunt onjuist is. Het oordeel of dit laatste het geval is komt in eerste instantie toe aan de rechter|commissaris, bij voorkeur na overleg met een gezaghebbend vertegenwoordiger van de beroepsgroep van de verschoningsgerechtigde (zoals de plaatselijk deken van de Orde van Advocaten of de Ringvoorzitter). Voor zover dat noodzakelijk is mag daartoe door de rechter-

commissaris van de desbetreffende stukken worden kennisgenomen (vgl. HR 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:CA0434).

De omstandigheid dat de rechter-commissaris ter beoordeling van de relevantie van de stukken voor de waarheidsvinding of ter beoordeling van het standpunt van de verschoningsgerechtigde kennisneemt van de stukken als hiervoor bedoeld, brengt dus niet mee dat sprake is van een inbreuk op het verschoningsrecht (vgl. HR 1 juli 2014, ECLI:NL:HR:2014:1566).

De rechtbank die naar aanleiding van een op de voet van artikel 552a Sv ingediend klaagschrift moet oordelen over de vraag of in beslag genomen stukken of gegevens zijn aan te merken als geheimhouderstukken, of dat deze voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend, zal zich daaromtrent aan de hand van de stukken en het onderzoek in raadkamer een eigen, zelfstandig oordeel moeten vormen. Voor zover dat noodzakelijk is voor de beoordeling van het klaagschrift, mag de raadkamer van de rechtbank eveneens van de betreffende stukken kennisnemen (vgl. HR 28 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1324).

Het in de beschikking besloten liggende oordeel van de rechtbank dat zich in het onderhavige geval een dergelijke noodzaak voordeed, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-02-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:277

Zaaknummer: 19/03455

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: G.J. van Oosten

Wetsartikelen: 98 Sv, 218 Sv en 552a Sv